

Reviews and Annotations
Рецензии и анотации

ПЪРВОТО ЦЯЛОСТНО НАУЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА МОРФОЛОГИЧНАТА СИСТЕМА НА КИТАЙСКИЯ ЕЗИК В БЪЛГАРИЯ

Цанкова, А. (2017). *Морфологична система на съвременния китайски език. Части на речта и функционално-семантични категории*.
София: Изток – Запад. ISBN: 978-619-01-0091-1

Искра Мандова

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

Трудът на доц. д-р Антония Цанкова разглежда морфологичната структура на китайския език, лексико-граматичните класове от думи и техните категории през призмата на съвременните лингвистични теории, граматиката на зависимостите, функционалната лингвистика, семантиката и прагматиката. Интерпретират се актуалните теоретични въпроси за съотносителността на основните понятийни категории от класическото индоевропейско езикознание, като морфема, дума, части на речта, граматични категории и др., спрямо спецификата на китайския език. По този начин характерните за китайския език лингвистични явления, които не попадат в утвърдените от традиционното езикознание рамки, се разглеждат като отворени системи с радиална структура, допускаща по-висока или по-ниска степен

на проява на категоризацията признак на дадената категория. Това представлява възможно решение на редица лингвистични конфликти и несъответствия между съществуващите теоретични рамки и фактическия материал на китайския език. Едновременно с това се описват чрез универсалните средства на лингвистичната наука специфичните за китайския език явления, като класи-

фикатори при съществителните, резултативните форми при глаголите и прилагателните, структурни и модални частици, факултативни аспектилно-темпорални показатели и др.

Съществено внимание в монографията се отделя на проблема за разграничаването на лексико-граматичните класове от думи (части на речта), произтичащ от преобладаващото отсъствие на словообразователни, словоизменителни или други формални показатели за принадлежността на думите към определен клас, както и от изключителната мултифункционалност на думите в условията на формална неизменяемост. Тези типологични характеристики на езика в определен период на изследване поставят под съмнение изобщо възможността и необходимостта да бъдат определяни части на речта в китайския език, или водят до предположението, че думите могат да принадлежат едновременно към няколко лексико-граматични класа. В дадената монография мултифункционалността на думите напълно обосновано се привежда в система от първични (стандартни) и вторични (нестандартни) функции, които се определят от възможността или невъзможността на думата да заема определени синтактични позиции, в съответствие с предложените принципи за систематизация от С. Яхонтов, Т. Никитина, А. Алексиев. Следвайки определени диагностични признаци и добавяйки нови критерии за структуриране на системата от части на речта, думите ясно се диференцират в лексико-граматични класове, проследяват се техните първични и производни синтактични функции и се описват характерните за тях граматични категории.

В научния труд на А. Цанкова е представен оригинален подход към изследване и описание на функционално-семантичните категории в китайския език, които се отличават с висока степен на вариативност и граматична факултативност при употребата си в речта. Такива граматични форми са суфиксът за колективна множественост 们 при съществителните, означаващи лица, аспектилно-темпоралните показатели 了, 过 и 着 при глаголи и прилагателни и др. Разработката прилага нов метод за систематизиране на вариращите функции на основата на първичност и производност и обяснява условията и импликациите при факултативна употреба на формите в съответствие с комуникативната цел на изказването, условията на контекста и речевата ситуация, т.е. на ниво прагматика.

Изследването на практика е първата академична монография върху граматиката на китайския език, издадена в България. Тя представя цялостен анализ и систематизация на морфологичната структура на китайския език, описва определянето на лексико-граматичните класове от думи, техните първични и производни синтактични функции в условията на морфологична неизменяемост, функционално-семантичните категории на класовете от думи и начините на функциониране на техните граматични експоненти, разглежда задълбочено специфичните за китайския език лингвистични категории и процеси.

Монографията има научна и приложна стойност както за по-нататъшни проучвания в областта на китайската лингвистика, общото и сравнителното езикознание, така и като пособие за преподаване и изучаване на граматиката на съвременния китайски език на университетско равнище.

THE FIRST OVERALL SCIENTIFIC RESEARCH OF CHINESE MORPHOLOGICAL SYSTEM IN BULGARIA

Tsankova, A. (2017). *Morphological System of Modern Chinese Language.
Parts of Speech and Functional-semantic Categories.*
Sofia: Iztok-Zapad. ISBN: 978-619-01-0091-1

✉ **Dr. Iskra Mandova, Assoc. Prof.**
University of Veliko Turnovo
Veliko Turnovo, Bulgaria
E-mail: i.mandova@ts.uni-vt.bg